

УДК 342.9:343.35(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/yuv.v1.2026.37>**Х. Ярмакі,**

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративно-правових дисциплін,
Заслужений юрист України,
Інституту права та безпеки
Одеського державного університету внутрішніх справ,
ORCID ID: 0000-0001-7718-3093

ПРАВОВІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ КОРУПЦІЄЮ В СУДАХ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

Постановка проблеми. Дослідження правових та процесуальних проблем розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією в судах першої інстанції, зумовлене динамікою антикорупційного законодавства України, частими змінами змісту правових обов'язків суб'єктів публічної служби та ускладненням процедур притягнення до відповідальності, а також нагальною потребою забезпечити ефективний судовий контроль за дотриманням прав і процесуальних гарантій учасників адміністративного провадження в умовах зростання кількості відповідних справ та неоднорідності правозастосовної практики. Незважаючи на розвиток національної антикорупційної політики та розширення кола адміністративно-правових механізмів реагування на корупційні прояви, практика розгляду відповідних справ на рівні місцевих судів досі характеризується значними процесуальними викликами. Це виявляється передусім у порушеннях строків розгляду справ, непослідовності підходів до оцінки доказів, невизначеності процесуальних стандартів і неоднорідності судової практики, що, у свою чергу, обмежує право осіб на справедливий, неупереджений розгляд справи та нівелює превентивну функцію адміністративної

відповідальності. У контексті посилення антикорупційної політики та в умовах прогнозованої лібералізації адміністративних процедур дослідження цих проблем сприяє як підвищенню якості правосуддя, так і посиленню довіри суспільства до судових інститутів.

Особлива увага при розгляді справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією у судах першої інстанції зосереджується на процесуальних аспектах, які прямо впливають на об'єктивність і своєчасність правового реагування. Зокрема, встановлення чітких критеріїв кваліфікації правопорушень, встановлення меж допустимості доказів, способів їх отримання та оцінки, механізмів здійснення процесуального контролю за своєчасністю розгляду справ є ключовими умовами формування ефективної судової практики. Незважаючи на наявність відповідних приписів у Кодексі адміністративного судочинства України, низка питань залишається неврегульованою або потребує подальшого тлумачення судами першої інстанції, що створює підґрунтя для правових колізій і неоднакових висновків у подібних спорах. Зокрема, у практиці судів першої інстанції зустрічаються різні підходи до тлумачення законодавчих норм щодо строків для прийняття рішень, кваліфікації доказів в умовах цифрових

даних, а також питань участі третіх осіб при оскарженні актів органів, що розслідують справи про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією. Така ситуація обумовлює потребу системного осмислення процесуальних стандартів у справах антикорупційної спрямованості.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному поєднанні правового і процесуального аналізу справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією саме на стадії їх розгляду в судах першої інстанції, з урахуванням сучасних змін до антикорупційного та адміністративно-процесуального законодавства. Хоча частина окремих проблем була предметом окремих наукових розвідок, системне поєднання аналізу норм, практики судів першої інстанції та правових позицій вищих судових інстанцій щодо стандартів доказування, строків розгляду та процесуальних гарантій досі недостатньо висвітлене вітчизняною доктриною. Зокрема, значний масив рішень першої інстанції не завжди узгоджується з касаційною практикою, що створює ризики для правової визначеності та однаковості правозастосування, а також знижує ефективність санкцій які застосовуваних за корупційні правопорушення. Комплексний науковий підхід до цих аспектів сприятиме формуванню більш чіткої правової позиції, виробленню рекомендацій щодо практики судового розгляду та, за необхідності, законодавчого вдосконалення, що має важливе значення як для теорії, так і для практики адміністративного судочинства.

Метою дослідження є комплексний аналіз правових і процесуальних особливостей розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією в судах першої інстанції, визначення основних проблем судової практики у цій сфері, з'ясування їх причин та наслідків, а також розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності судового захисту, забезпечення

єдності правозастосування та вдосконалення механізму реалізації адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані із корупцією.

Для досягнення зазначеної мети в статті передбачається розв'язання таких основних **завдань**:

- проаналізувати нормативно-правові засади судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією у судах першої інстанції;

- узагальнити практику місцевих судів і проаналізувати її відповідність правовим позиціям Верховного Суду;

- виявити основні колізії та прогалини у правовому регулюванні судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією;

- обґрунтувати напрями вдосконалення законодавства і судової практики з метою забезпечення правової визначеності, єдності правозастосування та підвищення превентивного потенціалу адміністративної відповідальності у сфері протидії корупції.

Стан дослідження теми. Проблематика правового та процесуального забезпечення розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією, неодноразово ставала предметом наукових досліджень у вітчизняній юридичній доктрині. У наукових працях аналізуються як загальні засади провадження у справах цієї категорії, так і окремі процесуальні особливості їх розгляду. Зокрема, у публікаціях Ю.А. Шарія [1], А.М. Івановської [2], Р.О. Гавріка [2; 4], О. Сподинського [3], А. Воропаєвої [3], В.П. Владовської [4], Ю.В. Дрофича [5], В.Ю. Заяця [6].

Разом із тим більшість наукових досліджень зосереджена або на загальних питаннях провадження у справах про адміністративні правопорушення, або на аналізі окремих процесуальних інститутів у межах провадження у справах про адміністративні правопорушення, яке за своєю природою не є адміністративним судочинством у розумінні КАС України, однак здійс-

нюється судами загальної юрисдикції на підставі положень Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про запобігання корупції» [7; 8]. Недостатньо комплексно висвітленими залишаються проблеми саме судового розгляду справ цієї категорії в судах першої інстанції з урахуванням їхньої фактичної практики, співвідношення норм матеріального і процесуального права, впливу касаційної практики на формування стандартів правозастосування та забезпечення єдності судової практики. Це зумовлює потребу подальшого системного дослідження правових і процесуальних аспектів розгляду адміністративних справ, пов'язаних із корупцією, на рівні судів першої інстанції, що й визначає актуальність і наукову значущість обраної теми.

Викладення основного матеріалу. Нормативно-правові засади адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, формуються на основі системної взаємодії норм адміністративно-деліктного та спеціального антикорупційного законодавства, які визначають як матеріальні підстави відповідальності, так і порядок її реалізації. Центральне місце в цій системі посідає Кодекс України про адміністративні правопорушення, що закріплює загальні принципи адміністративної відповідальності, поняття адміністративного правопорушення, види адміністративних стягнень, строки притягнення до відповідальності та процесуальні гарантії учасників провадження. Саме в межах цього кодифікованого акта визначається особливий правовий режим притягнення до відповідальності за порушення антикорупційних обмежень і заборон, передбачених главою 13-А КУпАП України.

Водночас матеріально-правову основу відповідальності за корупційно пов'язані правопорушення формує Закон України «Про запобігання корупції», який встановлює систему обов'язків, обмежень і заборон для осіб, упов-

новажених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. У цьому законі закріплюються правила фінансового контролю, вимоги щодо врегулювання конфлікту інтересів, обмеження сумісництва та суміщення, заборони щодо одержання подарунків, а також обов'язки з повідомлення про корупційні ризики. Порушення зазначених приписів виступає матеріальною підставою для застосування адміністративної відповідальності, а відповідні норми КУпАП України забезпечують їх охорону шляхом встановлення конкретних складів адміністративних правопорушень і санкцій.

Характерною рисою нормативного регулювання у цій сфері є бланкетність і відсильний характер значної частини адміністративно-деліктних норм. Диспозиції статей глави 13-А КУпАП України, як правило, відсилають до положень спеціального антикорупційного законодавства, що зумовлює необхідність комплексного застосування кількох нормативно-правових актів під час кваліфікації правопорушення. Така законодавча конструкція сприяє системності правового регулювання, проте одночасно ускладнює правозастосування, підвищує вимоги до рівня юридичної аргументації судових рішень і створює ризики неоднозначного тлумачення норм.

Аналіз чинного законодавства свідчить про наявність окремих неузгодженостей між положеннями КУпАП України та Закону України «Про запобігання корупції», що негативно впливає на стабільність судової практики. Зокрема, у сфері фінансового контролю не завжди забезпечується чітке розмежування відповідальності за несвоєчасне подання декларації, її неподання та подання завідомо недостовірних відомостей. Відсутність однозначних законодавчих критеріїв ускладнює правильну кваліфікацію діяння, особливо у випадках поєднання порушення строків декларування з неточністю або неповнотою поданих відомостей.

Подібні проблеми спостерігаються і у сфері врегулювання конфлікту інтересів. Закон України «Про запобігання корупції» розрізняє потенційний і реальний конфлікт інтересів та покладає на посадових осіб обов'язок своєчасного повідомлення про їх наявність і вжиття відповідних заходів. Водночас формулювання диспозицій статей КУпАП України не завжди достатньо чітко відображають ці відмінності, що ускладнює встановлення об'єктивної сторони правопорушення та призводить до неоднакових підходів у судовій практиці.

Недостатня визначеність характерна також для регулювання обмежень щодо одержання подарунків, сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Законодавство оперує оціночними категоріями «загальноприйняті уявлення про гостинність», «дозволена вартість подарунка», «інша оплачувана діяльність», однак не завжди забезпечує їх однозначне тлумачення. Це ускладнює відмежування правомірної поведінки публічних службовців від адміністративно караних діянь і створює підґрунтя для виникнення спорів щодо наявності складу правопорушення у діяч чи бездіяльності публічного службовця.

Окрему групу нормативних проблем становить регламентація процесуальних аспектів притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення пов'язані з корупцією. Процесуальні норми КУпАП України не завжди повною мірою враховують складність виявлення, фіксації та доведення таких правопорушень, що проявляється у труднощах з дотриманням строків притягнення до відповідальності, збиранням доказів та належним оформленням матеріалів справи. Унаслідок цього значна кількість проваджень закривається з формальних підстав незалежно від наявності фактичного порушення антикорупційних вимог.

У сукупності аналіз нормативно-правових засад адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, свідчить про їх

загальну системність і спрямованість на забезпечення доброчесності публічної служби, однак водночас виявляє наявність термінологічної невизначеності, бланкетності норм та окремих законодавчих неузгодженостей. Це зумовлює необхідність подальшого вдосконалення нормативного регулювання з метою підвищення правової визначеності, уніфікації судової практики та посилення ефективності адміністративної відповідальності у сфері протидії корупції.

Узагальнення практики судів першої інстанції у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, здійснюється на основі аналізу судових рішень, оприлюднених у Єдиному державному реєстрі судових рішень, з метою виявлення сталих тенденцій правозастосування та оцінки рівня їх відповідності правовим позиціям касаційної інстанції. Дослідження масиву судових актів за останні роки свідчить, що найбільш поширеними є справи, пов'язані з порушенням вимог фінансового контролю та врегулюванням конфлікту інтересів, відповідальність за які передбачена статтями 172-6 та 172-7 КУпАП України.

Аналіз практики показує, що у значній кількості випадків суди першої інстанції закривають провадження у справах у зв'язку з недоведеністю складу адміністративного правопорушення. Так, у низці рішень суди визнавали протоколи про адміністративні правопорушення неналежно оформленими через відсутність відомостей про конкретні дії особи, час та спосіб вчинення правопорушення, а також через недолучення первинних доказів, які підтверджують факт несвоєчасного або недостовірного декларування. У таких випадках суди обмежувалися перевіркою формальних ознак складу правопорушення, не маючи можливості здійснити оцінку фактичних обставин справи у повному обсязі.

Поширеними є також приклади, коли суди першої інстанції закривали провадження з підстав впливу стро-

ків притягнення до адміністративної відповідальності. Зокрема, у справах про порушення вимог фінансового контролю часто встановлювалося, що уповноважені органи склали протоколи із суттєвим запізненням, унаслідок чого на момент розгляду справи строки, визначені статтею 38 КУпАП України, вже були пропущені. Водночас у практиці судів першої інстанції відсутній єдиний підхід до визначення початку перебігу строків притягнення до адміністративної відповідальності за ст. 38 КУпАП України. У низці справ строк обчислюється від моменту безпосереднього вчинення відповідної дії чи бездіяльності, тоді як в інших – від моменту її виявлення уповноваженим органом, що зумовлює різні процесуальні наслідки у фактично подібних справах та підвищує ризик формального закриття проваджень. Така практика свідчить про недостатню координацію між органами, уповноваженими на складання протоколів, та судами, які розглядають справи, що негативно впливає на ефективність притягнення винних осіб до відповідальності.

Додатковим чинником неоднакової судової практики є різне тлумачення судами першої інстанції природи корупційно пов'язаних адміністративних правопорушень як разових або триваючих. Така кваліфікація безпосередньо впливає на визначення моменту закінчення правопорушення і, відповідно, на обчислення строків притягнення до адміністративної відповідальності, що у поєднанні з відсутністю уніфікованих підходів призводить до протилежних процесуальних рішень у схожих за змістом справах.

Окрему групу становлять справи, пов'язані з конфліктом інтересів, у яких суди першої інстанції нерідко по-різному тлумачать критерії його наявності. У частині рішень суди визнавали особу винною лише на підставі формального суміщення службових повноважень та приватного інтересу, не досліджуючи питання реального

впливу такого інтересу на прийняття управлінських рішень. В інших випадках, навпаки, провадження закривалося через недоведеність факту використання службового становища в особистих інтересах, навіть за наявності очевидного потенційного конфлікту.

Порівняння зазначеної практики з правовими позиціями, сформульованими Верховним Судом, свідчить про неповну імплементацію висновків касаційної інстанції на рівні судів першої інстанції. Зокрема, Верховний Суд у своїх постановках неодноразово наголошував на необхідності встановлення не лише формального порушення антикорупційних вимог, а й наявності вини, причинного зв'язку та суспільно шкідливих наслідків. Однак у практиці судів першої інстанції ці критерії не завжди отримують належну оцінку, що призводить до прийняття суперечливих рішень.

Показовими є також випадки, коли місцеві суди відмовляли у притягненні до відповідальності через відсутність доказів умисної форми вини, тоді як Верховний Суд визнає можливість кваліфікації окремих правопорушень як таких, що можуть бути вчинені з необережності. Неврахування цієї позиції призводить до необґрунтованого звуження сфери застосування адміністративної відповідальності.

Разом із тим аналіз судової практики демонструє поступове формування більш уніфікованих підходів, зумовлене систематичним використанням судами правових висновків Верховного Суду. Зокрема, у рішеннях останніх років дедалі частіше простежується орієнтація на стандарти доказування, вимоги до змісту протоколів та необхідність всебічного дослідження обставин справи. Це свідчить про певну еволюцію правозастосовної практики у напрямі підвищення її якості та передбачуваності.

Водночас відсутність сталої практики щодо застосування додаткових адміністративних стягнень, оцінки малозначності правопорушень та ви-

значення підстав для звільнення від відповідальності продовжує негативно впливати на превентивний потенціал адміністративно-правових засобів протидії корупції. Непослідовність судових підходів у цій сфері знижує рівень довіри до судової влади та ускладнює реалізацію принципу правової визначеності.

Подальше вдосконалення законодавства і судової практики у сфері розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією, має ґрунтуватися на поєднанні нормативного, інституційного та практико-орієнтованого підходів, спрямованих на забезпечення правової визначеності, передбачуваності правозастосування та підвищення ефективності превентивного впливу адміністративної відповідальності. В умовах постійної трансформації антикорупційного законодавства особливої ваги набуває стабільність і системність правового регулювання, що дозволяє уникнути колізій, прогалин та неоднозначного тлумачення правових норм судами першої інстанції.

Одним із пріоритетних напрямів удосконалення правового регулювання є подальша конкретизація складів адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією, зокрема шляхом уточнення об'єктивних і суб'єктивних ознак таких діянь, змісту понять «реальний конфлікт інтересів», «приватний інтерес», «несвоєчасне подання декларації», «повідомлення про суттєві зміни у майновому стані». Недостатня нормативна визначеність зазначених категорій зумовлює розбіжності у судовій практиці та ускладнює доведення складу правопорушення. У цьому контексті доцільним є узгодження положень Кодексу України про адміністративні правопорушення із нормами Закону України «Про запобігання корупції», а також розроблення уніфікованих підзаконних актів і методичних рекомендацій щодо їх практичного застосування.

Важливим напрямом удосконалення судової практики є подальше формування та систематизація правових позицій Верховного Суду у справах

антикорупційної спрямованості з метою забезпечення єдності правозастосування. Доцільним видається розширення практики підготовки узагальнень судової практики та оглядів типових помилок, допущених судами першої інстанції, із детальним аналізом причин скасування або зміни судових рішень. Такі матеріали мають стати орієнтиром для суддів першої інстанції при розгляді аналогічних категорій справ і сприяти зменшенню кількості процесуальних порушень та необґрунтованих рішень.

Окремої уваги потребує вдосконалення процесуальних механізмів доказування у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. З метою підвищення якості судового розгляду доцільно нормативно закріпити більш чіткі вимоги до змісту протоколів, порядку фіксації доказів, використання електронних даних та інформації з державних реєстрів. Особливого значення в цьому контексті набуває взаємодія судів із Національним агентством з питань запобігання корупції та іншими уповноваженими органами, яка має здійснюватися на основі прозорих і процесуально врегульованих процедур обміну інформацією, на спільному обговоренні суддів і працівників правоохоронних органів проблем, що виникають при розгляді справ про адміністративні правопорушення пов'язані з корупцією.

Підвищенню рівня правової визначеності також сприятиме удосконалення механізмів професійної підготовки та підвищення кваліфікації суддів і працівників органів, уповноважених на складання протоколів про адміністративні правопорушення. Запровадження спеціалізованих навчальних програм, орієнтованих на аналіз актуальної судової практики, стандартів доказування та новел антикорупційного законодавства, дозволить зменшити кількість помилок на початкових стадіях провадження та підвищити загальний рівень правової культури у сфері протидії корупції.

У контексті підвищення превентивного потенціалу адміністративної відповідальності доцільним є перегляд підходів до застосування санкцій за корупційні правопорушення з урахуванням принципів пропорційності та індивідуалізації покарання. Практика свідчить, що формальне накладення мінімальних штрафів без застосування додаткових заходів впливу не завжди забезпечує належний превентивний ефект. У зв'язку з цим обґрунтованим є розширення практики застосування передбачених законом додаткових санкцій, зокрема тимчасового обмеження у зайнятті певних посад, за умови суворого дотримання процесуальних гарантій.

Висновки. Таким чином, удосконалення законодавства і судової практики у сфері розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, має здійснюватися комплексно, шляхом поєднання нормативної деталізації, розвитку судової доктрини, підвищення якості доказування та професійної підготовки суб'єктів правозастосування. Реалізація зазначених напрямів сприятиме формуванню стабільної, послідовної та передбачуваної практики, підвищенню довіри до судової системи та посиленню превентивного впливу адміністративної відповідальності у сфері протидії корупції.

У статті здійснено аналіз правових і процесуальних проблем розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією, у судах першої інстанції в умовах динамічного розвитку антикорупційного законодавства України. Актуальність дослідження зумовлена зростанням кількості відповідних справ, ускладненням їх правової природи, наявністю бланкетних і оціночних норм, а також потребою забезпечення ефективного судового контролю за дотриманням прав і процесуальних гарантій учасників адміністративного провадження.

Обґрунтовано, що нормативно-правові засади притягнення до адміністративної відповідальності за корупційно пов'язані правопорушення формуються на основі взаємодії положень КУпАП України та Закону України «Про запобігання корупції», які визначають матеріальні й процесуальні умови реалізації відповідальності. Встановлено, що бланкетний характер норм глави 13-А КУпАП, недостатня термінологічна визначеність і неузгодженість окремих положень законодавства ускладнюють кваліфікацію правопорушень і сприяють неоднаковому їх тлумаченню судами.

Проаналізовано проблеми правового регулювання фінансового контролю та врегулювання конфлікту інтересів, а також процесуальні труднощі, пов'язані зі збиранням і оцінкою доказів, дотриманням строків притягнення до відповідальності та належним оформленням матеріалів справ. Узагальнення практики судів першої інстанції засвідчило, що значна частина проваджень закривається з формальних підстав у зв'язку з недоліками протоколів і недостатністю доказової бази.

Порівняльний аналіз рішень місцевих судів із правовими позиціями Верховного Суду свідчить про неповну імплементацію висновків касаційної інстанції, зокрема щодо встановлення вини та стандартів доказування. Водночас простежується тенденція до поступової уніфікації судової практики.

Доведено, що ефективність адміністративної відповідальності у сфері протидії корупції значною мірою залежить від якості взаємодії судів з уповноваженими органами, зокрема з Національним агентством з питань запобігання корупції, а також від рівня професійної підготовки осіб, які здійснюють фіксацію правопорушень.

На основі проведеного аналізу визначено напрями вдосконалення законодавства і судової практики, спрямовані на підвищення правової визначеності, єдності правозастосування та превентивного потенціалу адміністративної відповідальності. Обґрунтовано доцільність конкретизації складів правопорушень, узгодження антикорупційного законодавства з КУпАП України, удосконалення системи підготовки суддів і працівників уповноважених органів, а також розвитку практики узагальнення судових рішень.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, антикорупційне законодавство, публічна служба, суд першої інстанції, правозастосовна практика, фінансовий контроль, декларації доходів, публічний службовець, конфлікт інтересів, процесуальні гарантії, строки притягнення до відповідальності, провадження в справах про адміністративні правопорушення, доказування в адміністративному провадженні, стандарти доказування, правова значеність, єдність судової практики, превенція корупції, ефективність правосуддя, судовий контроль.

Yarmaki K. Legal and procedural problems of considering cases of administrative corruption offenses in courts of first instance

The article analyzes the legal and procedural problems of considering cases of administrative offenses related to corruption in courts of first instance in the conditions of dynamic development of anti-corruption legislation of Ukraine. The relevance of the study is due to the increase in the number of relevant cases, the complication of their legal nature, the presence of blanket and evaluative norms, as well as the need to ensure effective judicial control over compliance with

the rights and procedural guarantees of participants in administrative proceedings.

It is substantiated that the regulatory and legal principles of bringing to administrative responsibility for corruption-related offenses are formed on the basis of the interaction of the provisions of the Code of Administrative Offenses of Ukraine and the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption», which determine the material and procedural conditions for the implementation of responsibility. It was established that the blanket nature of the norms of Chapter 13-A of the Code of Administrative Offenses, insufficient terminological certainty and inconsistency of individual provisions of the legislation complicate the qualification of offenses and contribute to their unequal interpretation by the courts.

The problems of legal regulation of financial control and conflict of interest resolution were analyzed, as well as procedural difficulties associated with the collection and assessment of evidence, compliance with the deadlines for bringing to justice and proper preparation of case materials. A generalization of the practice of local courts showed that a significant part of the proceedings is closed on formal grounds due to shortcomings in the protocols and insufficient evidence base.

A comparative analysis of the decisions of local courts with the legal positions of the Supreme Court indicates the incomplete implementation of the conclusions of the cassation instance, in particular regarding the establishment of guilt and standards of proof. At the same time, a tendency towards gradual unification of judicial practice is observed.

It has been proven that the effectiveness of administrative liability in the field of combating corruption largely depends on the quality of interaction between courts and authorized bodies, in particular with

the National Agency for the Prevention of Corruption, as well as on the level of professional training of persons who record offenses.

Based on the analysis, directions for improving legislation and judicial practice aimed at increasing legal certainty, unity of law enforcement and the preventive potential of administrative liability have been identified. The feasibility of specifying the components of offenses, harmonizing anti-corruption legislation with the Code of Administrative Offenses of Ukraine, improving the system of training of judges and employees of authorized bodies, as well as developing the practice of generalizing court decisions, has been substantiated.

Key words: administrative liability, administrative offenses related to corruption, anti-corruption legislation, court of first instance, law enforcement practice, financial control, declaration of income, conflict of interest, procedural guarantees, terms of bringing to justice, proof in administrative proceedings, standards of proof, legal certainty, unity of judicial practice, prevention of corruption, efficiency of justice, judicial control.

Література:

1. Шарій Ю. А. Проведення у справах про адміністративне правопорушення, пов'язане із корупцією в умовах воєнного стану в Україні: особливості і структуризація. Держава та регіони. Серія: Право. 2024. С. 139–150. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2024/24.pdf

2. Івановська А. М., Гаврік Р. О. Прикладні питання вирішення справ про правопорушення, що пов'язані з корупцією в адміністративному судочинстві. Економіка. Фінанси. Право. 2023. №5. С. 6–10. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d84a5aa8-436e-4873-bbdd-87aee59fe76a/content>

3. Сподинський О., Воропаєва А. Правові аспекти процесуального розгляду адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією. Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Львівського державного університету внутрішніх справ. С. 315–319. URL: <https://www.ndekc.lviv.ua/pdf/176.pdf#page=315>

4. Гаврік Р. О., Владовська В. П. Прикладні питання вирішення справ про правопорушення, що пов'язані з корупцією, а також участі антикорупційних органів у адміністративному судочинстві як напрямку запобігання та протидії корупції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Т. 3. №. 92. С. 58–64. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/350523>

5. Дрофич Ю. В. Особливості адміністративно-правового статусу суб'єктів провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2022. № 5. URL: <https://ir.duan.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3cb1e01d-e649-4b18-af92-bb77aba11308/content>

6. Заяц В. Ю. Форми реалізації представницької функції прокурора в адміністративному судочинстві в справах про корупційні правопорушення. Правові новели. 2022. № 16. С. 182–186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prno_2022_16_26

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 року № 8073-X. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР). 1984. додаток до № 51. Ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

8. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 49. ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

9. Узагальнення судової практики розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Верховний Суд. Офіційні матеріали та інформаційні листи. URL: <https://supreme.court.gov.ua>

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 05.01.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.01.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 02.02.2026

